

(The Raven)

Egyszer egy bús éjféltájon, nem jött álom, s eltűnődtem
Elfeledett furcsa tanról fáradtan elernyedve,
És miközben bóbiskoltam, motoszkált valami halkán,
Egy finoman kopogtató, kocog ajtómon egyre,
„Éji látogató,” súgtam, „ajtómon van a keze –
Csak ez van, más semmi se.”

Ah, egészen jól emlékszem, ez volt sivár decemberben,
Minden egyes hunyt parázs a padlón árnya szelleme.
Akartam, hogy reggel legyen, mert őt hiába keresem,
Így könyvem végén nőtt a búm – búm a meghalt Lenóra –
Ritka ragyogó hajadon, angyal nevén Lenóra –
Névtelen itt örökre.

És lágyan bús homályözön susog minden rőt függönyön,
Izgatottan felrettentem, sosem volt ez azelőtt;
Hogy most szívem gyorsan dobog, ismét a félelmem forog:
„Mert valami látogató könyörög az ajtómban –
Mert egy késett látogató esdekel az ajtómban –
Így van ez, és semmi több.”

Mostan erős lélek árban; már nem haboztam hosszasan,
„Uram” szóltam „vagy Asszonyom, bocsánatát akarom;
De tény, én voltam tétova, akkor jött ön kocogtatva,
És könnyedén kocogtatta, kocogtatta az ajtóm,
Nem volt biztos, hogy jól hallom” – de az ajtót kitárom; –
S semmit, csak az éjt látom.

Mélyen a homályba néztem csodálkozva hosszán, féltem,
Kétkedve így álmodni nem mert halandó előtte,
De a csöndön töretlenül jelképesen nyugalom ül,
És egyetlen szó sem hangzik, csak suttogás „Lenóra!”

Én súgtam ezt, és egy visszhang visszasúgta „Lenóre!”–
Csupán ez, több semmi se.

A szobámba visszamentem, lángban állt az egész lelkem,
Hamarosan újból hallom, kezdődik a kopogás.
„Biztos” szóltam „biztosan kint az ablakom rácsa koppan:
Lássuk tehát, mi merre van, mert ez titokfeltárás –
Csitt, szívem egy pillanatra, mert ez rejtélykutatás –
Hisz ez a szél, semmi más.

A redőnyöm fölrántottam, mikor szárnycsapást hallottam,
Hát belép egy díszes holló, régi jámbor idők szentje,
Tiszteletteljesen lépett; körbe járt, de rám se nézett;
Lord vagy úrhölgy, látni arcán; ajtóm fölé röppenve –
Gubbaszt Pallas mellszobromon, ajtóm fölé röpülve –
Gubbaszt és más semmi se.

Most a madár ében tolla fakaszt engem bús mosolyra,
De a holló méltóságot visel szigorú arcán.
„Vélem tollát maga vágta, „szóltam”, hogy volt bátorsága?
Kísérteties vad hollóm, kóboroltál Éjjel partján –
Mondd el mi az úri neved ott az éji Hadész partján!”
Szólt a holló, „Sose tán.”

Csodáltam a suta szárnyast, világosan diskurálgat,
Bár válasza középserű – kicsit untat lényege:
Ezen nem segíthetünk tény, egyetért, nem élt oly lény,
Ki valaha szentnek látta, de ha elment az esze –
A szörnyszárnyast a szobában szobrára fölengedte,
Ilyen névvel: „Semmi se.”

De a holló ült magába fönt a szobron, s mondogatta,
Csak ezt a szót hajtogatta, ezt öntötte ki lelke.
Semmi mást nem fecserészet – egyetlen tolla se rezzent –
Én csendesen motyogtam: „elszállt sok barát előtte –
Majd holnap ez is elrepül, ilyent remélek tőle.”

Szólt a madár, „Soha se.”

Törve csöndöm, elképedtem az idevágó beszéden,
„Kétségtelen,” így szóltam én „kevés a szókészlete,
Tán kesergő mestere volt, aki kegyetlenül lakolt;
Ezt motyogta mind gyakrabban, erről szólt bús éneke – ㄣㄣ
Gyászéneke volt reménye; bánata bús éneke,
Semmiből a semmi se.”

De a Holló nyugodt bája mindenem megkacagtatta,
Párnás székre elé ültem, innen látszott a bögye,
Besüppedtem bársonyomba, és elmerülve magamba
Képzeletre képzelet jött, feltűnt régi élete –
Vad, idétlen, ijesztő, bús – régi baljós élete
Ezt huhogja, „Semmi se.”

Így ülve sejtésbe merülve nem szóltam egy kukkot se,
Csak a madár tüzes szeme lángolt bele keblembé;
Soká ültem fenségesen, lassan lehajlott a fejem
A vánkosom bíborára – s a lengő lámpa fénye,
Fényviola csíkosan, a párnámon forog körbe,
S nem áll meg, ah, soha se!

Véltem azért sűrű a lég, mert látatlan füstölő ég,
S lengén angyalok mennek a rojtos szőnyegen csengve.
„Szegény ördög”, sírtam okkal, „Isten küldött angyalokkal
Idő- időt és búfelejtőt emlékedre Lenóra!
S nagy kortyra, oh, kortyot iszom; felejtlek holt Lenóra!”
Szólt a Holló „Soha se.”

„Látnok!” – mondtam „Gonoszság ez! – Jós, madár, vagy ördögjelmez! –
Akárha kísértet küldött, vagy vihar dobott ide,
Elhagyottan, de elszántan elvarázsolt sivár házban
Rém kísértet kérdem tőled igazán könyörögve,
Van-e gyógyír Gileádban? – szólj, kérlek könyörögve!”
Szólt a Holló, „Semmi se”.

„Látnok!” – szóltam – „Ez gonoszság! Jós, madár, vagy ördögvilág! –
Hisz egy égbolt hajlik reánk s egy imánk van Istenre –
Bánat telve kérdi lelkem, szállva messzi Édenkertben,
Van-e oda szent kapocs, hol angyalként él Lenóra –
Hol angyalok szép mátkámat úgy nevezik Lenóra.”
Szólt a Holló, „Soha se.”

„Legyen szavad az elvállás, gonosz madár,” kiáltottam –
Eredj vissza vihar-éjbe az Alvilág szélére!
Hazug sötét tollad vigyed, szóljon lelkiismereted!
Hagyj megtörten magányomba! – menj a szobromról végre!
Vedd ki csőrödet szívemből s szállj ajtómtól messzire!”
Szólt a Holló, „Soha se.”

S tán e Holló sosem reppen, ül, csak ül ott rezzenetlen
Bent a fakó Pallas szobron ajtóm fölött a madár,
Szemében van sok színlelés, démonsága álmokeltés,
És a földre árnyát veti ömlő lámpafénysugár,
És árnylelkem már nem száll el, lebegve a padlón jár,
Nem röppen el – soha már!

Fordította: Németh Dezső